

інвесторів, пов'язаної з розробкою й освоєнням нових проектів; співробітництво України з іншими країнами Європи та світу; різнобічну державну підтримку інноваційної діяльності; розробку критеріїв відбору інноваційних проектів, фінансування яких передбачається здійснювати з різних джерел фінансування.

Література.

1. Воронкова А.Э. Инвестиционное обеспечение инновационных проектов / А.Э. Воронкова, Л.М. Кузьменко // Вісник академії економічних наук України. – 2003. – № 1. – С.49-53.

2. Інвестиційна діяльність в Україні / Інформаційно-аналітичний матеріал. – [Електронний ресурс] // Міністерство економіки України. – Режим доступу до журналу: <http://me.kmu.gov.ua>.

3. Інвестування в аграрній сфері / [за ред. А.В. Чупіса]. – Суми: Видавництво “Довкілля”, 2002. – 244 с.

4. Кирьян С.М. Стан та умови інвестування в аграрному секторі України / С.М. Кирьян // Вісник Полтавського державного сільськогосподарського інституту. – 2000. – №2. – С.62-65.

5. Могильний О.М. Державне регулювання аграрної сфери / О.М. Могильний. – Ужгород: ІВА, 2005. – 400 с.

6. Панорама аграрного сектора України 2009 // Офіційний сайт Міністерства аграрної політики України. – Режим доступу до журн.: <http://www.minagro.gov.ua/page/?6351>

7. Сільське господарство України. 2008 р.: Стат. Зб. / [за ред. Ю.М. Остапчука]. – К.: Держкомстат, 2009. – 369 с.

8. Шевченко О.О. Продовольче забезпечення України: використання світового досвіду, державна політика, теорія та практика управління: [монографія] / О.О. Шевченко. – Донецьк: Юго-Восток, 2009. – 385 с.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Кучеренко Т.Є.

СТАНОВЛЕННЯ КРЕДИТНОЇ КООПЕРАЦІЇ

**Крутько М.А., аспірантка,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка**

Створення кредитної кооперації – це наслідок незадовільного обслуговування банківськими установами сільського населення. Понад століття тому селяни розпочали групуватися і створювати власні організації фінансової взаємодопомоги – кредитні кооперативи та спілки, в яких вони виступали одночасно власниками та клієнтами.

Розвиваючись вищезазначені кооперативні установи почали об'єднуватись у місцеві кооперативні банки, на базі яких, створювались регіональні та центральні кооперативні банки. Так виникли системи кредитної кооперації у багатьох країнах світу. Розвинуті та зацікавлені в створенні подібних організаційно-інтеграційних структур держави, як правило, сприяли даному процесу в фінансово-кредитній самоорганізації сільськогосподарського населення.

Зокрема в Україні процес відродження кредитного руху розпочався із здобуттям нею незалежності в 1991 році. Проте історія кредитної кооперації бере свій початок значно раніше. Першу українську кредитну спілку було створено ще 1870 року в Гадячі на Полтавщині. Вона надавала короткотермінові кредити для місцевих селян і мала назву сільського ощадно-позикового товариства. На 1 січня 1910 року в українських губерніях уже діяло 867 кредитних та 360 ощадно-позикових товариств, близько 80% яких зосереджувалися в аграрному секторі економіки. А на 1 вересня 1919 року кількість кредитних кооперативів на теренах України перевищувала 3300 з такою ж питомою вагою частки в аграрних. На сьогоднішній день в Україні діє Закон «Про кредитні спілки» від 20 грудня 2001 р.¹ Відповідно до ст. 1 Закону України «Про кредитні спілки» кредитна спілка визнається неприбутковою організацією, заснованою фізичними особами на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки. Однак, по суті, вона не має прямого відношення до кредитної кооперації. Такі ознаки, як внесення вступного та пайового внесків, а також рівноправність членів кредитної спілки незалежно від розміру пайового та інших внесків тощо уподібнюють кредитну спілку до кооперативу. Однак, за своїм правовим статусом кредитні спілки дуже наближені до кас взаємодопомоги, а тому, видається, їх можна розглядати хіба що, як найпростішу форму кооперування фізичних осіб².

У той час, сфера дії, призначення і економічна природа кооперативного кредиту значно ширші. О.В. Чаєнов наголошував, що

---

¹ Про кредитні спілки : Закон України від 20 грудня 2001 р. № 2908 – III / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – С. 101.

² Гасцьба-Колотило Я. З. Організаційно-правові форми сільськогосподарської кооперації в Україні: дис. канд. юрид. наук : 12.00.06 / Я. З. Гасцьба-Колотило – К.: КНУ ім. Т.Г. Шевченка, 2003. – 201 с.

кооперативний кредит є перш за все виробничим кредитом, тобто таким, який використовується не на купівлю чаю чи цукру, а на господарський обіг і при цьому на такий обіг, в результаті якого очікується такий дохід, з якого можна повернути позику з відсотками за неї, але також і отримати прибуток для самого господарства.

Таким чином, є значна відмінність кредитної спілки та кредитного кооперативу (як за складом суб'єктів, так і за економічною природою кредиту, який надається ними своїм членам).

Щоб вирішити проблеми кредитування села в Україні необхідно створити подібну до європейських моделей систему кредитної кооперації. Також назріла необхідність прийняття закону «Про кредитну кооперацію», в якому б питання про членство забезпечувало участь як фізичних так і юридичних осіб, що мешкають в сільській місцевості, та надати цьому закону статусу єдиного нормативно-правового акту для всіх кредитних кооперативів. Таке рішення дозволить затвердити однорідність відносин у зазначеній сфері. У свою чергу, для того щоб деталізувати галузеві та інші норми в такому випадку кредитні кооперативи повинні будуть мати типові статuti організацій.

Значима відмінність кредитної спілки та кредитного кооперативу (як за суб'єктним складом, так і за економічною природою кредиту, який надається ними своїм членам) вказує на необхідність розвитку та сталого функціонування кредитних кооперативів, зокрема у формі сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, паралельно з кредитними спілками на всіх рівнях системи кредитної кооперації в Україні.

Науковий керівник – д.е.н., професор Амбросов В.Я.

КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ЯК ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ ВИД ДІЯЛЬНОСТІ В АГРОПРОМИСЛОВИМУ ВИРОБНИЦТВІ

**Куцина А.В., здобувач, старший викладач,
Харківська державна зооветеринарна академія**

Деструктивні явища в агропромисловому комплексі на початку становлення України як незалежної держави призвели до руйнування економічних зв'язків у ньому. Негативні наслідки позначилися на функціонуванні всіх сфер агропромислового комплексу, а позбавитися